

TANTÁRGYI ADATLAP

1. Adatok a képzési programról

1.1.	Felsőoktatási intézmény	Partiumi Keresztény Egyetem
1.2.	Kar	Gazdaság- és Társadalomtudományi Kar
1.3.	Tanszék	Humántudományi Tanszék
1.4.	Tanulmányi terület	Szociológia
1.5.	Képzési szint	Alap
1.6.	Szak	Szociológia

2. A tantárgyra vonatkozó adatok

2.1.	A tantárgy neve	Klasszikus szociológiaelmélet (SOC1103)
2.2.	A kurzust oktató tanár	Dr. Székedi Levente
2.3.	A szeminárium oktató tanár	Dr. Székedi Levente
2.4.	Évfolyam	I.
2.5.	Félév	1.
2.6.	Számonkérés módja	Vizsga
2.7.	A tantárgy típusa	Kötelező

3. Becsült tanulási idő

3.1.	Heti óraszám	3	3.2.	kurzus	2	3.3.	szem./labor	1
3.4.	A tantervben szereplő összes óra	42	3.5.	kurzus	28	3.6.	szem./labor	28
A tanulási idő megoszlása								Órák
Tankönyv, könyvészeti forrás, jegyzet alapján történő tanulás								60
További dokumentáció a könyvtárban, elektronikus felületeken, vagy terepen								8
Szeminárium/labor feladatok elvégzés, referátumok, portfóliók, esszék								8
Tutoriális tevékenységen való részvétel								3
Vizsga								4
Más tevékenységek								0
3.7.	Az egyéni (nem tantervben szereplő) tanulás óraszám							83
3.8.	Teljes félévi óraszám (tantervi és egyéni)							125
3.9.	Kreditek száma							5

4. Tantárgyi előfeltételek (ha szükséges)

4.1.	tantervi, kurrikuláris	– Nincs.
4.2.	kompetenciákhoz kapcsolódó	– Az elméleti jellegű tantárgyak tanulásához kapcsolódó készségek ismerete (jegyzetelés, szövegértés, stb.) – A román nyelv haladó szintű ismerete előnyt jelent. – Az angol nyelv haladó szintű ismerete előnyt jelent.

5. Feltételek (ha szükséges)

5.1.	a kurzustartás feltételei	– Előadóterem videoprojektorhoz kapcsolt lappal vagy asztali számítógéppel
5.2.	a szeminárium/labor tartásának feltételei	– Előadóterem videoprojektorhoz kapcsolt lappal vagy asztali számítógéppel

6. A tantárgy révén megszerzett sajátos kompetenciák

6.1. Szakmai kompetenciák	<ul style="list-style-type: none"> – Klasszikus szociológiai fogalmak, elméletek, paradigmák leírása – Alapvető episztemológiai fogalmak megismerése – A szociológia gyakorlásához szükséges elméleti/absztrakt gondolkodás elsajátítása – A szociológiai eszmék átalakulása történelmi vonatkozásainak a megértése – A társadalmi jelenségek és folyamatok megértése és magyarázata konszolidált elméleti modellek révén – Elméleti modellek használata konkrét társadalmi jelenségek és problémák megértésében – Az általános módszer és a társadalomelmélet közötti viszony megértése
6.2. Transzverzális kompetenciák	– Szövegértés, fogalmazás, absztrakciós készség

7. A tantárgy célkitűzései (a megszerzett kompetenciákhoz kapcsolódóan)

7.1. Általános célok	<ul style="list-style-type: none"> – A szociológiai gondolkodás szakaszainak a bemutatása – Az elméleti és gyakorlat viszonyának a bemutatása – A hétköznapi, illetve a tudományos gondolkodás sajátosságainak az ismertetése
7.2. Sajátos célok	<ul style="list-style-type: none"> – A szociológia történetének társadalomtörténeti kontextusban való bemutatása – A hallgatók megértik a szociológia társadalmi funkcióit. – A történelmi korszakok és a társadalmi megismerés paradigmái közötti kapcsolatok bemutatása – A hallgatók megismerik a román szociológia történelmét, ezen belül főként a Gusti-iskola, valamint a két világháború közötti erdélyi magyar társadalomkutatás történelmét. – A hallgatók megismerik a magyar szociológiai hőskorát. – A hallgatók képesek lesznek megérteni a szociológiai megközelítések pluralista és relatív jellegét.

8. Tantárgy tartalom

8.1. Kurzus (előadás)	Oktatási módszerek	Megjegyzések
1. Általános fogalmak, a társadalmi gondolkodás fontossága. Megismerés, tudomány, társadalomtudomány, szociológia	Frontális óratartás, interaktív elemekkel	2 óra
2. A szociológia előtörténete, a szociológia születése, a pozitívizmus (Saint Simon, Auguste Comte)	Frontális óratartás, interaktív elemekkel	2 óra
3. Émile Durkheim és a francia szociológia fejlődése I.	Frontális óratartás, interaktív elemekkel	2 óra
4. Émile Durkheim és a francia szociológia fejlődése II.	Frontális óratartás, interaktív elemekkel	2 óra
5. Az angol szociológia hőskora, a klasszikus liberalizmus és az evolucionizmus, Herbert Spencer	Frontális óratartás, interaktív elemekkel	2 óra
6. Az amerikai szociológia kezdetei	Frontális óratartás, interaktív elemekkel	2 óra
7. Karl Marx és a konfliktuselmélet	Frontális óratartás, interaktív elemekkel	2 óra
8. Max Weber szociológiája I.	Frontális óratartás, interaktív elemekkel	2 óra
9. Max Weber szociológiája II.	Frontális óratartás, interaktív elemekkel	2 óra
10. A klasszikus korszak más német	Frontális óratartás, interaktív	2 óra

szociológusai (G. Simmel, F. Tönnies)	elemekkel	
11. A magyar szociológia első műhelye (a Huszadik Század folyóirat, Jászi Oszkár, Polányi Károly, stb.)	Frontális óratartás, interaktív elemekkel	2 óra
12. A Dimitrie Gusti általa létrehozott román szociológiai iskola	Frontális óratartás, interaktív elemekkel	2 óra
13. Az erdélyi magyar szociológia és szociográfia	Frontális óratartás, interaktív elemekkel	2 óra
14. A félévi anyag ismétlése	Beszélgetés, vita	2 óra
8.2. Szeminárium	Oktatási módszerek	Megjegyzések
1. A tantárgy bevezetése, beszélgetés a köznapi gondolkodás korlátairól	Bemutató, beszélgetés, vita	2 óra
2. A pozitívizmus és tudományos, társadalmi és kulturális hatásai. Szociológiai tanulmány/cikk alapján megvalósuló prezentáció és beszélgetés	Bemutató, beszélgetés, vita, egyéni munka	2 óra
3. Az öngyilkosság társadalmi magyarázatai Durkheim szociológiájában. Szociológiai tanulmány/cikk alapján megvalósuló prezentáció és beszélgetés	Bemutató, beszélgetés, vita, egyéni munka	2 óra
4. Durkheim módszertana. Szociológiai tanulmány/cikk alapján megvalósuló prezentáció és beszélgetés	Bemutató, beszélgetés, vita, egyéni munka	2 óra
5. Beszélgetés az állam szerepéről (klasszikus liberális és más modellek). Szociológiai tanulmány/cikk alapján megvalósuló prezentáció és beszélgetés	Bemutató, beszélgetés, vita, egyéni munka	2 óra
6. Az amerikai szociológia aranykora. Szociológiai tanulmány/cikk alapján megvalósuló prezentáció és beszélgetés	Bemutató, beszélgetés, vita, egyéni munka	2 óra
7. Karl Marx és a konfliktuselmélet születése. Szociológiai tanulmány/cikk alapján megvalósuló prezentáció és beszélgetés	Bemutató, beszélgetés, vita, egyéni munka	2 óra
8. Max Weber megértő szociológiája I. Szociológiai tanulmány/cikk alapján megvalósuló prezentáció és beszélgetés	Bemutató, beszélgetés, vita, egyéni munka	2 óra
9. Max Weber megértő szociológiája II. Szociológiai tanulmány/cikk alapján megvalósuló prezentáció és beszélgetés	Bemutató, beszélgetés, vita, egyéni munka	2 óra
10. Ismeretfelmérő teszt	Bemutató, beszélgetés, vita, egyéni munka	2 óra
11. Más klasszikus német szociológusok. Szociológiai tanulmány/cikk alapján megvalósuló prezentáció és beszélgetés	Bemutató, beszélgetés, vita, egyéni munka	2 óra
12. A magyar szociológia aranykora. Szociológiai tanulmány/cikk alapján megvalósuló prezentáció és beszélgetés	Bemutató, beszélgetés, vita, egyéni munka	2 óra
13. A Gusti-féle román szociológiai iskola. Szociológiai tanulmány/cikk alapján megvalósuló prezentáció és beszélgetés	Bemutató, beszélgetés, vita, egyéni munka	2 óra
14. Az erdélyi magyar szociológia és szociográfia. Szociológiai tanulmány/cikk alapján megvalósuló prezentáció és beszélgetés	Bemutató, beszélgetés, vita, egyéni munka	2 óra
Kötelező szakirodalom		
– 1. témakör: Babbie, E. (2003). 1. fejezet: Az emberi megismerés és a tudomány. In A társadalomtudományi kutatás gyakorlata (pp. 18–45). Budapest: Balassi.		

- 2. témakör: Mojzesné Székely, K. (1995). Saint Simon (Fejezetek a klasszikus szociológia köréből). Belső használatra készült jegyzet.; Bauer, E. (2000). Auguste Comte (Franciaország, 1798–1857): a társadalomtudomány és a szociológia pozitívva tétele. In J. Morel, E. Bauer, T. Meleghy, H.-J. Nidenzu, M. Preglau, & H. Staubmann (Eds.), Szociológiaelmélet (pp. 25–29). Budapest: Osiris Kiadó.; Mojzesné Székely, K. (1995). Auguste Comte (Fejezetek a klasszikus szociológia köréből). Belső használatra készült jegyzet.; Szczipanski, J. (1975). Auguste Comte szociológiai elméletei és módszerei. In J. Szczipanski, A szociológia története (pp. 52–78). Budapest: Kossuth Könyvkiadó.
- 3-4. témakör: Bauer, E. (2000). Émile Durkheim (Franciaország, 1858–1917): a társadalmi társadalmival magyarázandó. In J. Morel, E. Bauer, T. Meleghy, H.-J. Nidenzu, M. Preglau, & H. Staubmann (Szerk.), Szociológiaelmélet (o. 29–34). Budapest: Osiris Kiadó.; Durkheim, É. (2000). A szociológia módszertani szabályai. In G. Felkai, D. Némedi, & P. Somlai (Szerk.), Szociológiai irányzatok a XX. század elejéig (o. 272–313). Budapest: Új Mandátum Könyvkiadó. (Eredeti mű kiadási éve: 1895); Durkheim, É. (2003). Az anómiás öngyilkosság. In Az öngyilkosság: szociológiai tanulmány (o. 260–302). Budapest: Osiris.; Mojzesné Székely, K. (1995). Durkheim (Fejezetek a klasszikus szociológia köréből). Belső használatra készült jegyzet.; Szczipanski, J. (1975). A szociologizmus. In J. Szczipanski, A szociológia története (o. 334–360). Budapest: Kossuth Könyvkiadó.
- 5. témakör: Jászi, O. (1973). Herbert Spencer és a jövő feladataink. In G. Litván & L. Szűcs (Szerk.), A szociológia első magyar műhelye. A Huszadik Század köre: Köt. I (o. 359–376). Budapest: Gondolat Kiadó. (Eredeti mű kiadási éve: 1904); Mojzesné Székely, K. (1995). Spencer (Fejezetek a klasszikus szociológia köréből). Belső használatra készült jegyzet.
- 6. témakör: Mojzesné Székely, K. (1995). Amerikai szociológia (Fejezetek a klasszikus szociológia köréből). Belső használatra készült jegyzet.; Gál, K. (2016). Szociológiaelméletek. Szimbolikus interakcionizmus: Mead, Blumer, Goffman. Egyetemi jegyzet (prezentáció), Nagyvárad.
- 7. témakör: Mojzesné Székely, K. (1995). Marx (Fejezetek a klasszikus szociológia köréből). Belső használatra készült jegyzet.; Morel, J. (2000). A materialista társadalomelmélet – Karl Marx. In J. Morel, E. Bauer, T. Meleghy, H.-J. Nidenzu, M. Preglau, & H. Staubmann (Szerk.), Szociológiaelmélet (elektronikus változat) (o. 57–71).
http://www.tankonyvtar.hu/hu/tartalom/tamop425/2011_0001_520_szociologiaelmelet/2011_0001_520_szociologiaelmelet.pdf
- 8-9. témakör: Kemény, I. (1992). Előszó Max Weber: Gazdaság és társadalom című szemelvénygyűjteményéhez. In Szociológiai írások (o. 23–53). Szeged: Replika Könyvek.; Mojzesné Székely, K. (1995). Max Weber (Fejezetek a klasszikus szociológia köréből). Belső használatra készült jegyzet.; Weber, M. (1979). A kapitalista szellem kialakulása. In Á. Erdélyi (Ford.), Gazdaságtörténet (o. 279–293; M. Weber). Budapest: Közgazdasági és Jogi Könyvkiadó.
- 10. témakör: Somlai, P. (1973). Georg Simmel és a formális szociológia. In P. Somlai (Szerk.), Válogatott társadalomelméleti tanulmányok (o. 7-31; By G. Simmel). Budapest: Gondolat. Simmel, G. (1973). A divat. In Válogatott társadalomelméleti tanulmányok (o. 473–507). Budapest: Gondolat Kiadó. (Eredeti mű kiadási éve: 1911); Tönnies, F. (1983). Közösség és társadalom. Budapest: Gondolat.; 4. A “Gemeinschaft” és a “Gesellschaft”. (é. n.).
http://konfliktuskutato.hu/index.php?option=com_content&view=article&id=245:4-a-gemeinschaft-es-a-gesellschaft&catid=23; http://socio.ch/sim/index_sim.htm
- 11. témakör: Csunderlik, P. (2013). „Titkos társulat zsoldján kitarított bányászok”? - 105 éve alakult a Galilei Kör. Elérés 2018. június 3.,
https://mult-kor.hu/20131121_titkos_tarsulat_zsoldjan_kitartott_banyaszok_105_eve_alakult_a_galilei_kor; Huszár, T. (2015). Jászi Oszkár. In A magyar szociológia története (o. 15–28). Budapest: Osiris-ELTE.; Mucsi, F. (é. n.). A polgári radikalizmus politikai programjának kialakulása Magyarországon. Múltunk, 43(3–4), 112–142.; Litván, G., & Szűcs, L. (1973). Bevezetés. In A szociológia első magyar műhelye. A Huszadik Század köre.: Köt. I (o. 5–46). Budapest: Gondolat.
- 12. témakör: Gusti, D. (1976). A monográfiai kutatások elméleti alapjai. In A szociológiai monográfia (o. 95–115). Bukarest: Kriterion.; Kékesi, M. Z. (2007). Dimitrie Gusti és a bukaresti monografikus szociológiai iskola. Kultúra és közösség, 11(1–3), 113–119.; Venczel, J. (1935). A falumunka és az erdélyi falumunka-mozgalom. Kolozsvár: Erdélyi Múzeum Egyesület.; Venczel, J. (1970). Dimitrie Gusti és az erdélyi magyar falukutatók. Korunk, (6), 821–825.
- 13. témakör: Cseke, P. (2008). A magyar szociográfia erdélyi műhelyei. Budapest: Magyar Napló. 31-62.; Cseke, P. (2011). Az Erdélyi Fialatok unitárius munkatársai. A 110 éve született Balázs Ferenc és a 100 éve született Mikó Imre emlékének. Keresztény Magvető, 117(2), 141–153.; Magyar, T. (2014). Venczel József élete és munkássága. In V. Veres & T. Magyar (Szerk.), Tanulmányok Venczel József

munkásságáról (o. 11–28). Cluj: Editura ISPMN.; Venczel, J. (1935). A falumunka és az erdélyi falumunka-mozgalom. Kolozsvár: Erdélyi Múzeum Egyesület.; Venczel, J. (1970). Dimitrie Gusti és az erdélyi magyar falukutatók. Korunk, (6), 821–825.

9. A tantárgy tartalmának egyezése a szakhoz kapcsolódó területen a tudományos közösség, a szakmai szövetségek és a munkaadók elvárásaival

A tantárgy tartalma megfelel annak, amit más hazai és külföldi egyetemeken oktatnak.

10. Értékelés

Tevékenység típusa	10.1. Értékelés módja	10.2. Értékelési módszer	10.3. Súly (%) a végső jegyben
10.4. Kurzus	<ul style="list-style-type: none">– Az ismeretek helyessége és teljessége– Logikai koherencia– A szaknyelv elsajátításának a szintje	Szóbeli vizsga	50%
10.5. Szeminárium	<ul style="list-style-type: none">– A hallgatói viszonyulással kapcsolatos kritériumok: lelkiismeretesség, az egyéni munkára való hajlandóság, stb.– Az elsajátított ismeretek alkalmazásának és gyakorlati felhasználásának a képessége– Csapatmunka készségek– A szakmai kommunikáció minősége (írásban és szóban)	Ismeretfelmérő teszt Prezentáció	50%

10.6. Minimálisan elvárt teljesítmény: 5-ös osztályzat az ismeretfelmérő teszten; A végső átmenő osztályzat az 5-ös.

Kitöltés dátuma

A kurzust tartó oktató aláírása

A szemináriumot tartó oktató aláírása

2025. szeptember 15.

Dr. Székedi Levente

Dr. Székedi Levente

Tanszéki jóváhagyás dátuma:

A tanszékvezető aláírása:

2025. szeptember 16.

Dr. Székedi Levente